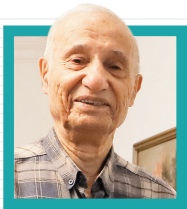

عصر یخبندان
زندگی مشترک
چرا برخی زوج‌ها در زندگی مشترک دچار طلاق عاطفی می‌شوند

۱۰

زمین‌های خاکی
حلقه اتصال مردم بود
خاطره‌بازی با غلامحسین نوربان که یکی از معدود بازمانده‌های فوتیالیست‌های دهه ۳۰ است

۱۲

قرار نیست همه کارآفرین بشوند
نکته‌هایی درباره آغاز کسب‌وکار توسط زنان از نگاه «سمیرا مهدوی‌زاده» کارآفرین زن

۱۵

پنجشنبه ۱۹ خرداد ۱۴۰۱ | ۹ ذی‌القعدة ۱۴۴۳ | شماره ۱۶۵

همیشه یک روز قشتم

تلویزیون خانۀ اول من است...

عمو پورنگ، عموی محبوب ۲ دهه اخیر بچه‌ها، از زیر و بم کار برای این گروه می‌گوید

شما سال‌هاست که در حوزه کودک و نوجوان کار می‌کنید؛ سال‌هایی که برنامه‌های کودک و نوجوان زیادی آمده و رفته و فراموش شده. دلیل ماندگاری برنامه‌های عمو پورنگ در چیست و چه عواملی را در این اتفاق دخیل می‌دانید؟

در ابتدا باید این را بگویم که تلویزیون خانۀ اول من است، تلویزیون در هر شهر و کشوری وجود دارد و تقریباً همه به آن دسترسی دارند. بنابراین با توجه به گستردگی مخاطبان رسانه ملی، تمام تلاش خود را می‌کنم که برنامه‌های خوبی برای تلویزیون بسازم و افراد زیادی را پای تلویزیون بکشانم. البته اینکه کدام برنامه‌ها جزو برنامه‌های خوب قرار می‌گیرد، تصمیم نهایی با مردم و مخاطبان است، اما من و دیگر همکاران طی این سال‌ها با بهره‌گیری از عوامل مختلف تمام تلاش خودمان را کرده‌ایم تا این برنامه مخاطبان زیادی را جذب خود کند. بر خورداری از تنوع، انتقال مفاهیم درست سبک زندگی، شادبودن محتوای برنامه و آموزش راه‌های شاد زیستن از اهداف اصلی برنامه‌های عمو پورنگ است. همچنین که به‌نظرم تأثیرگذار هم بوده است. همچنین ما در این سال‌ها تلاش کرده‌ایم که برنامه‌های عمو پورنگ با مقتضیات زمان پیش برود.

منظور تسان چیست؟ یعنی دقیقاً چه اتفاقی برای نزدیکی به مقتضیات زمانه در برنامه‌های شما افتاده؟

مثلاً اجرای شعر و مسابقه در برنامه‌ها قدیمی شده است و دیگر جوایگوی نیاز مخاطب نیست. من و گروه عمو پورنگ و اتاق فکری که این برنامه را پشتیبانی می‌کنند تصمیم گرفته‌ایم که فقط در قالب یک برنامه در میان بچه‌ها نباشیم بلکه خانواده عمو پورنگ در قالب تلویزیون قرار بگیرد و چیزهای تازه و جدیدی به مخاطب ارائه کنیم. البته شاید این برنامه هم مانند بسیاری از برنامه‌ها نقاط ضعفی داشته باشد اما هدفمان متعالی است و سعی کرده‌ایم که برنامه‌ای با محتوای غنی ساخته شود.

سال‌های اخیر آنچنان که باید و شاید به برنامه‌های مناسبی در

حوزه کودک و نوجوان ساخته نمی‌شود که محتوای خوبی داشته باشد. اگر هم برنامه نسبتاً موقفی ساخته شده، اغلب ضعف‌های زیادی در آن‌ها دیده می‌شود؛ آن‌ها هم در حالی که نیاز به چنین برنامه‌هایی البته در قالب استانداردش بسیار بیشتر از گذشته هم احساس می‌شود. از دیدگاه شما دلیل این موضوع چیست؟

تعداد این برنامه‌ها کم هم هست و احساس می‌کنم که باید کارهای بیشتر و بهتری در حوزه کودک و نوجوان ساخته شود. کسانی که در این حوزه فعالیت می‌کنند، باید نگاهی متفاوت‌تر نسبت به سایر حوزه‌ها داشته باشند. با اینکه کار در حوزه کودک و نوجوان بسیار حائز اهمیت است اما متأسفانه برنامه‌های کودک و نوجوان جزو مظلوم‌ترین و مهجورترین برنامه‌های سینما و تلویزیون هستند. صورتی که باید بهترین حمایت را از آثار کودک انجام داد، چون کودکان امروز، آینده‌سازان فردای این مملکت هستند. خوشبختانه حداقل در مجموعه‌های عمو پورنگ کودک را جدی گرفته‌ایم و در این سال‌ها واقعاً آنچه به خورد مخاطب کودک و نوجوان می‌دهیم، برای ما دغدغه بوده است. به‌عنوان مثال مسافرت در «مجله گل و بلبل» خیلی مسائل را مدنظر قرار داده‌ایم تا برنامه‌ای آموزنده برای کودکان و نوجوانان باشد.

این تفاسوت را در چه چیزهایی می‌بینید؟

در گذشته ساخت برنامه برای بچه‌ها آسان‌تر و روان‌تر بود، ولی امروز این کار بسیار سخت شده است. کودک امروز با کودک دهه‌های قبل بسیار متفاوت است.

مطالبات بچه‌های این دوره نسبت به دوره‌های گذشته تفاوت دارد. نگاه کودک امروز با نگاه بچه‌های دهه قبل فرق می‌کند و ما با چرخه‌های مواجه شده‌ایم که شاید برای نسل‌های قبل قابل فهم نباشد. هم‌اکنون دنیایی از اطلاعات در اختیار بچه‌ها قرار دارد که اگر بروز نباشیم، آنها قطعاً ما را پس می‌زنند.

این گسترش اطلاعات در تقاضای کودک چه تغییراتی ایجاد کرده است؟

کودک امروز دیگر نمی‌پسندد که در مورد مسائل به صورت سطحی با آنها صحبت شود. شاید در نگاه اول از اینکه با نسل پاهوشی مواجه هستیم، باعث خوشحالی مان باشد اما با توجه به پیشرفت امکانات و به‌ویژه توسعه فضای مجازی و دسترسی بچه‌ها به هر نوع اطلاعات، کارمان در مقابل آنها بسیار دشوارتر شده است. امروز بچه‌ها خیلی زود به اطلاعات مختلف دسترسی پیدا می‌کنند و باید نگران باشیم که در آینده، می‌خواهیم چه خوراکی فرهنگی و رسانه‌ای به آنها بدهیم!

خب با این توضیحات، وظیفه هنرمندانی که برای بچه‌ها برنامه و محصول می‌سازند چه می‌شود؟

در عصر ارتباطات و با وجود این همه امکانات، اگر کسی بتواند یک ساعت بچه‌های امروزی را پای گیرنده بنشانند، حضور او در تلویزیون غنیمت است و باید از این پتانسیل استفاده کرد و باید تمهیداتی اندیشیده شود که این پتانسیل به هدر نرود. همچنین باید ساخت برنامه‌هایی روز توجه‌قرار بگیرد که جزو موضوعات روز به حساب می‌آیند. به‌عنوان مثال همین فضای مجازی مسئله‌ای است که می‌توان برنامه‌های تکنیکی فراوانی درباره آن ساخت. من فکر می‌کنم که برنامه‌های کودک و نوجوان باید با موضوعات و مسائل روز همگام باشد تا بتواند مخاطبان امروزی را با خود همراه کند.

و اینکه این روزها در چه کار می‌کنید و آیا در تدارک ساختن برنامه خاصی هستید؟

کلیه عمو پورنگ یک مجموعه سنگین ۱۴۰ قسمتی بود که انرژی زیادی از ما گرفت. به همین دلیل فعلاً در حال استراحت هستیم و برنامه‌ای را در دست ساخت نداریم.

این استراحت کردن، شما را دچار خستگی در برنامه‌سازی نمی‌کند؟
نه، کار ما به این شکل است که بعد از هر سری فعالیت یک دوره استراحت می‌کنیم و بعد با همکاری سایر عوامل به نتیجه و جمع‌بندی می‌رسیم و مجدد کار جدیدی را شروع می‌کنیم. مهم این است که وقتی کار خودمان را دوباره شروع می‌کنیم، حال خوبی داشته باشیم و با آمادگی کامل ذهنی و جسمی پای کار بیاییم.

شما در ابتدای صحبت‌های خودتان تأکید کردید که تلویزیون خانۀ شماست. آذرماه سال گذشته شایعه اخراج شما از صدا و سیما در فضای مجازی منتشر و حسابی دست به‌دست شد. در این رابطه توضیح می‌دهید که اصل ماجرا از چه قرار بود؟

متأسفانه شایعات همیشه وجود دارد. در پاسخ به این سؤال باید بگویم که خبر، بنده تنها اخراج یا ممنوع‌التصویر نشده‌ام بلکه بارها از سوی صدا و سیما پیشنهاد کار هم در یافت کردم اما از آنجا که گروه عمو پورنگ همواره به دنبال ایده‌های جدید و ساختاری متفاوت است ترجیح و تصمیم ما این بود که تا زمان رسیدن به یک ایده خوب و مناسب کار جدیدی را شروع نکنیم. افرادی که این شایعات را ترویج می‌کنند، باید بداند که عمو پورنگ برای بچه‌ها است و به همین دلیل اجازه نمی‌دهد از او به‌عنوان یک وسیله برای رسیدن به اهداف خودشان استفاده کنند. من به همه نظرات احترام می‌گذارم و از تمام کسانی که این شایعات را می‌سازند می‌خواهم که با شایعه‌پراکنی‌های بی‌اساس و سراسر کذب و دروغ ذهن کودکان سرزمین‌مان را به بازی نگیرند و روحیه آنها را خراب نکنند تا مثلاً از این طریق به منافع شخصی خودشان برسند. من و گروه ما تا جایی که بتوانیم و حضور داریم برای بچه‌ها کار خواهیم کرد و امیدوارم که بتوانیم برنامه‌های بیشتر و با محتوای آموزنده و جذاب برای کودکان ایران‌زمین تولید کنیم.

نوستالژی

چند دهه خاطره‌بازی
با عروسک‌های ایرج طهماسب
عروسک‌های دوست‌داشتنی

ایرج طهماسب در ساخت برنامه‌های کودک دستی توانا دارد و تا قبل از «کلافرمزی» برنامه‌های مختلفی را با حضور عروسک‌های مختلف روی آنتن برده است. یکی از این عروسک‌ها، «دکتر عروسکی» است که در سال ۱۳۶۷ ایرج طهماسب با حضور او برنامه‌ای را برای شبکه یک ساخت. این کاراکتر که از طریق آن نکات بهداشتی به بچه‌ها آموزش داده می‌شد، یکی از عروسک‌هایی است که ایرج طهماسب توانست توسط آن برنامه‌ای جذاب برای کودکان تولید کند. همچنین یکی دیگر از برنامه‌های نوستالژیک دهه ۶۰ که بعد از دکتر عروسکی ساخته شد، برنامه عروسکی «سلامتی چه خوبه» است؛ برنامه‌ای آموزشی که نکته‌های آموزشی با محوریت سلامتی و تندرستی در خود داشت. طنز سلامتی چه خوبه به هنر مندی ایرج طهماسب، اکبر عبدی و علیرضا خمسه در سال ۱۳۶۸ از برنامه کودک پخش می‌شد.

دکتر عروسکی و سلامتی چه خوبه
۱۳۶۷

کلافرمزی و پسرخاله
۱۳۷۳

صندوق پست
۱۳۷۳

یکی بود، یکی نبود
۱۳۷۹

کلافرمزی و سروزان
۱۳۸۱

کلافرمزی و بچه‌پننه
۱۳۹۰

مهمونی
۱۴۰۰

فیلم سینمایی «کلافرمزی و پسرخاله» به کارگردانی ایرج طهماسب در سال ۱۳۷۳ ساخته شد. فیلم کلافرمزی و پسرخاله یکی از پر مخاطب‌ترین و پر فروش‌ترین فیلم‌های تاریخ سینمای ایران است. در این فیلم کلافرمزی به‌دلیل بازی بگوشی‌هایش از مدرسه اخراج می‌شود و همین دلیل دنبال شغل می‌گردد، اما تلاش او برای به‌دست آوردن شغل بی‌نتیجه است. در این میان از طریق تلویزیون با برنامه آقای مجری آشنا شده و تصمیم می‌گیرد تا وارد تلویزیون و همکار آقای مجری شود. بنابراین نزد پسرخاله به تهران می‌رود. صداپیشگی اصلی این فیلم را حمید جبلی برعهده دارد و عروسک‌گردان ارشد این فیلم نیز دنیافانی زاده است. ایرج طهماسب، فاطمه معتمد آریا، حمیده خیرآبادی، مریم نوری احمدی، فرخ‌لقا هوشمند، اکبر دود‌کار، حسن پورشیرازی، مرصیه محبوب، حمید جبلی و... نیز از جمله بازیگران این فیلم سینمایی هستند.

از دیگر برنامه‌های کودک و نوجوان دهه ۷۰ که در آن عروسک‌ها حضور پررنگی داشتند، برنامه «صندوق پست» است. صندوق پست که با نام جغجغه و فرقه نیز شناخته می‌شود نام برنامه آموزشی تلویزیونی خاطراندگیزی است که ایرج طهماسب، کارگردان و مجری این برنامه بود. نویسندگی این برنامه عروسکی را حمید جبلی و ایرج طهماسب برعهده داشتند. صندوق پست در سال ۱۳۷۳ ساخته شد و از شبکه دوم سیما روی آنتن رفت. موضوع اصلی این برنامه، خواندن نامه‌های ارسالی بچه‌ها برای این برنامه بود. صندوق پست ترکیبی از نمایش مجری و عروسک بود که در آن سعی شده بود به جای نصیحت مستقیم از روش آموزش نتیجه استفاده شود. در این برنامه عروسک‌های بسیاری حضور داشتند که برخی از مشهورترین این عروسک‌ها جغجغه و فرقه، زولی پولی و کلابی بودند. همچنین کلافرمزی و پسرخاله حضور داشتند که بسیار پر طرفدار شدند و بعدها مجموعه‌های جدیدی را ایجاد کردند.

«یکی بود، یکی نبود» یکی دیگر از فیلم‌هایی است که ایرج طهماسب آن را کارگردانی کرده است. این فیلم به نویسندگی حمید جبلی و ایرج طهماسب محصول سال ۱۳۷۹ است. داستان این فیلم به این شکل است که ایرج که همراه همسر و تنها پسرشان در خانه‌ای اجاره‌ای زندگی می‌کنند، نامه‌ای در یافت می‌کند که در آن بچه‌ای بیمار از او کمک خواسته است. ایرج این نامه را خوشی از لطفی می‌کند و همراه برادر همسرش با اتومبیلش به طرف شمال حرکت می‌کند و زمانی که از یک تونل می‌گذرند خود را در فضایی غریب می‌یابند و برای فرار از باران شدید به درون کلبه‌ای می‌روند که کسی در آن نیست، اما بعد از میهمانان دیگری مانند برسدیک کوچکی که خود را بی‌عمر می‌کند، کلاغ، مرغ، خروس، الاغ و گاو سر و کله‌شان پیدا می‌شود.

فیلم «کلافرمزی و سروزان» به کارگردانی ایرج طهماسب در سال ۱۳۸۱ ساخته شد. این فیلم، چهارمین فیلم بلند ایرج طهماسب در مقام کارگردان است. کلافرمزی و سروزان نیز مانند کلافرمزی و پسرخاله توانست جزو پر فروش‌ترین و پر مخاطب‌ترین فیلم‌های سال تولید خود قرار بگیرد. داستان فیلم نیز بر این اساس است که کلافرمزی پس از سال‌ها مردود شدنش، بالاخره به امتحانات مدرسه قبول و به‌عنوان شاگرد ممتاز مدرسه معرفی می‌شود؛ طوری که حتی تصویرش از تلویزیون نیز پخش می‌شود. حالا بنا به قولی که داده شده آقای مجری باید پریش یک دوچرخه بخرد و لوسی او توانایی مالی ندارد. در همین زمان لطفی از سوی عموی کلافرمزی که قرمزی بزرگ نام دارد، به او می‌شود و کلافرمزی را همراه آقای مجری و نرگس به منزل مجلسش دعوت می‌کند. ایرج طهماسب، فاطمه معتمد آریا، خسرو احمدی، رضا عطساران و فریض نسروزی از بازیگران این فیلم هستند.

یکی دیگر از فیلم‌های سینمایی ایرج طهماسب فیلم «کلافرمزی و بچه‌پننه» است که در سال ۱۳۹۰ ساخته و با استقبال خوب مخاطبان مواجه شد. نویسندگی این فیلم را حمید جبلی و ایرج طهماسب برعهده داشتند. در فیلم کلافرمزی و بچه‌پننه شخصیت پسر عمه‌ها خلق شده و شیطنت‌های او در کنار کلافرمزی به تصویر کشیده می‌شود. در این فیلم سینمایی بی‌احتیاطی پسر عمه‌ها در استفاده از گاز، موجب انفجار و خرابی خانه و همچنین خسارت دیدن خانه همسایه‌ها بود که به همین دلیل پسر عمه‌ها در زندان است و خانواده او یعنی کلافرمزی، پسرخاله و آقای مجری در خانه خراب زندگی می‌کنند و آقای مجری مجبور به پرداخت خسارت شاک‌هایست. حمید جبلی، ایرج طهماسب، خسرو احمدی، مهدی باطنی، عیسی یوسفی پور، بهادر مالکی، بنفشه صمدی و پویک مقلری در این فیلم به‌ایفای نقش می‌پردازند.

برنامه «مهمونی» یکی از جدیدترین کارهای ایرج طهماسب است که پس از ۴ سال دوری از سینما و تلویزیون برای نمایش خانگی ساخته شده است. ایرج طهماسب در این تانک‌شو یک ریسک بزرگ کرده است و برخلاف ساخته‌های قبلی خود از عروسک‌های شناخته‌شده‌ای مانند کلافرمزی و پسرخاله و... دوری کرده و به سراغ پر از دانش شخصیت‌های جدیدی رفته است. آنچه این برنامه را جذاب می‌کند وجود میهمان‌های مختلف در آن است. گروه بازیگران و صداپیشگان این مجموعه در هونگ کونگ، کازم سیاحی، سهیل مستجابیان، الی امامی، امیر ادیب، علی زهری، سهیل رهبر زارغ، احمد فیاض، بهادر مالکی، سارا صبری و نازنین شعبانی تشکیل داده‌اند. داستان برنامه مهمونی از جایی آغاز می‌شود که آقای طهماسب به خانه جدیدی نقل مکان کرده که در کنار یک سالن عروسی قرار دارد. در این سالن عروسی افراد متعددی کار می‌کنند و هر کدام از آنها قلق‌های عجیبی در شخصیت خود دارند.